

MINIMALISTISCH FOTOGRAFEREN

50 TECHNIEKEN OM DE ESSENTIE VAST TE LEGGEN

ANTONY ZACHARIAS

THOTH | LUSTER

6	Inleiding
8	Wat is minimalisme?

Compositie

12	Eenvoud
14	Balans en visueel gewicht
16	Visuele impact
18	Negatieve ruimte
20	Schaal
22	Stilleven
24	Proportie en uitlijning
26	Portretten
28	Brandpunt
30	Kadreren
32	Diepte
34	Details

Licht, kleur en contrast

38	High key
40	Low key
44	Contrast
46	Schaduwen en hooglichten
48	Silhouet
50	Monochromie
52	Kleurenpalet
56	Levendige kleur

Eenvoud, Antony Zacharias, 2019

STROOMLIJN JE TAFEREEL

Eenvoud vormt de kern van een ware minimalistische benadering van de fotografie. Om kijkers te betrekken bij je onderwerp en je foto als geheel moet je alle overbodige en mogelijke afleidende elementen uit een tafereel verwijderen.

Deze foto toont de effectiviteit en schoonheid van eenvoud. De elementen zijn weloverwogen vastgelegd tegen de rustige achtergrond van het water. Hoewel de verticale palen en hun weerspiegeling meer aandacht trekken doordat ze het kader domineren, hebben de stenen links in beeld een grondend effect en creëren een visueel evenwicht doordat ze een gevoel van rust en samenhang oproepen.^[1] Het kleurenpalet is neutraal en gedempt, bijna monochroom, zodat niets in het beeld het tafereel verstoort. De kijker wordt zo uitgenodigd om te reflecteren en te genieten van de inherente stille kracht van de elementen en de schoonheid die in eenvoud te vinden is.

Als je op zoek gaat naar eenvoud, moet je het compositieproces vertragen en nadenken over de boodschap die je wilt overbrengen. Zo kun je beter bepalen wat je in je compositie moet opnemen, of wat juist niet. Welk element in het tafereel vertelt echt het verhaal? Wat draagt bij aan de sfeer, emotie of andere uitdrukking die je wilt overbrengen? Wat heeft in eerste instantie überhaupt je aandacht getrokken en je geïnspireerd om de foto te maken? Kijk vervolgens goed naar alle elementen in je compositie. Hoe passen ze in het beeld? Dragen ze bij (of misschien juist niet) aan het onderwerp en het gehele tafereel? En de ultieme vraag: helpen alle elementen de kijker om jouw visie te interpreteren en jouw foto te begrijpen, of leiden ze af en verstoren ze misschien zelfs het narratief?

Soms kan een kleine verandering van positie het verhaal of de sfeer van een beeld wezenlijk veranderen. Enkele stappen opzij of een kleine draai aan je zoomlens is vaak genoeg om elementen in je kader een andere plek te geven. Dit kan het beeld dat je kijkers zien veranderen en een fundamentele invloed hebben op de manier waarop ze jouw foto interpreteren en ervaren.

Eenvoud is een krachtig instrument waarmee je kijkers bij jouw visie kunt betrekken; en stroomlijning van je tafereel zal de impact van je verhaal vergroten.

[1] Zie Balans en visueel gewicht pp. 14-15

BALANS EN VISUEEL GEWICHT

VIND DE JUISTE BALANS

Denk zorgvuldig na over de relatie tussen de elementen in een minimalistische compositie. Als die elkaar goed aanvullen, schep je een zekere visuele stabiliteit en harmonie, die bepalen hoeveel impact je foto heeft.

Balans is een hoeksteen van de compositie en verwijst naar de manier waarop de elementen zich tot elkaar verhouden, hoe ze zijn geplaatst en geordend binnen het kader om een visueel aantrekkelijk beeld te vormen. Probeer te bepalen of de elementen in een foto gezamenlijk een gevoel van samenhang creëren of juist de algehele sfeer van het beeld verstoren.

Visueel gewicht zegt iets over het belang van elementen in het kader en over de hoeveelheid aandacht die ze trekken. Door hier goed op te letten kun je kijkers door het tafereel loodsen en hun een duidelijk brandpunt bieden. Hier zijn de wolk en de rotsformaties de kernelementen die als vanzelf de blik van de kijker trekken. Hoewel ze qua fysiek gewicht en omvang sterk van elkaar verschillen, is hun visuele aanwezigheid vergelijkbaar. Dat komt doordat grotere onderwerpen en elementen met meer contrast of met meer details en textuur (of fellere kleuren) visueel meer gewicht in de schaal leggen. Elementen met minder visueel gewicht hebben een meer secundaire of ondersteunende rol in een beeld. Vaak zijn dit onderdelen van een foto die kleiner zijn of die vanwege de gedempte kleuren of het geringe contrast minder opvallen.

In deze foto is het beeld in twee vrijwel gelijke delen gesplitst, waardoor de wolken en de rotsen hetzelfde visuele gewicht hebben. Maar hun plaatsing verleent het beeld ook een zekere balans. Balans kan een beeld verenigen maar ook juist ontwrichten. De centrale positie van de wolk verleent dit beeld evenwicht en visuele harmonie. De eenvoud van dit tafereel geeft kijkers de ruimte om rustig te reflecteren.^[1]

Als je eenmaal je hoofdonderwerp hebt gekozen, beslis je waar je het in de compositie wilt plaatsen. Daarna kijk je naar de andere kleinere elementen in het kader en bedenk je of die helpen het verhaal te vertellen of het tafereel juist verstoren. Experimenteer met verschillende cameraposities en kadreringen om te zien hoe je hiermee de algehele sfeer van het beeld verandert.

[1] Zie Eenvoud
pp. 12-13

Op drift, Antony Zacharias, 2016

TOON DE SCHOONHEID VAN HET GEWONE

Bij stillevens fotografeer je levenloze objecten om een bepaalde sfeer of emotie op te roepen, een verhaal te vertellen of hun schoonheid te benadrukken. Dit genre gedijt bij een minimalistische esthetiek: eenvoud levert vaak dynamische en fascinerende stillevens op.^[1]

Het is vooral een kwestie van compositie. Een weloverwogen ordening is bij een minimalistisch stilleven dan ook cruciaal. Welke boodschap wil je met je beeld overbrengen? Hoe wil je dat kijkers de objecten op je foto zien? Hoe kun je een visueel aantrekkelijke compositie maken die nog steeds een betekenisvol beeld oplevert? Hoe je het verhaal van je objecten wilt vertellen, is onvermijdelijk van invloed op de wijze waarop je deze in de compositie plaatst.

De positie van objecten in een minimalistisch stilleven beïnvloedt ook de indruk die je foto maakt. Zo kies je misschien voor een visuele hiërarchie die gebaseerd is op verschillen in grootte of belang. In dat geval kun je door bepaalde objecten te benadrukken status en gewicht overbrengen en zelfs dominantie suggereren. Een bovenaanzicht roept ook een gevoel van controle of macht op. Spel met licht en donker kan helpen vorm, textuur en andere details te benadrukken en je stillevens van een zekere dramatiek voorzien.^[2]

De compositie terugbrengen tot de essentiële elementen levert een krachtig minimalistisch stilleven op. Negatieve ruimte kan de visuele impact en sfeer van het beeld enorm beïnvloeden omdat kijkers het onderwerp dan vaak zonder afleiding kunnen waarderen of verbanden tussen verschillende elementen zien.^[3]

Hier heeft Harold Ross enkele technieken toegepast om een visueel aantrekkelijk beeld te scheppen. De zorgvuldige belichting beïnvloedt onze waarneming van de vormen en texturen van de objecten en helpt ons de schoonheid van deze alledaagse voorwerpen te zien. De doelbewuste eenvoud, de weloverwogen ordening en het gebruik van negatieve ruimte prikkelen kijkers om rustig te reflecteren en het overzichtelijke tafereel tot zich te nemen. Hoewel een beperkt kleurenpalet vaak bijdraagt aan de eenvoud van de compositie, worden de gedempte kleuren hier geaccentueerd door de felrode doek. Die eist dan ook meteen de aandacht op, wat mede een dynamische harmonieuze compositie oplevert.^[4]

[1] Zie Eenvoud
pp. 12-13

[2] Zie Schaduwen en
hooglichten
pp. 46-47

[3] Zie Negatieve
ruimte pp. 18-19

[4] Zie Kleurenpalet
pp. 52-55

Een eenvoudige studie in rood, groen en blauw, Harold Ross Fine Art, 2021